

Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsi arengukava 2017-2021

Oktoober 2016

Missioon

Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Selts tegutseb selle nimel, et rahvatantsu ja -muusika valdkond oleks Eestis hoitud, hinnatud ja elujõuline ka paljude aastate pärast.

Visioon

Rahvatantsu ja rahvamuusika väärtustamine, traditsioonide edasi kandmine ja ajaga kaasas käimine algab inimestest. Liikumine suudab jätkuvalt haarata endasse hulgaliselt inimesi üle Eesti. Töö laste ja noortega tagab järelkasvu ja oluliste väärtushinnangute kestmise ajas.

Eestis on loodud kõik eeldused vajalike teadmiste talletamiseks ja oskuste edasiandmiseks. Tagatud on lihtne ligipääs rikkalikule pärandile, samas on olulisel kohal rahvatantsu ja rahvamuusika repertuaari pidev täiendamine. Toimib mitmekülgne koolituste ja nõustamiste süsteem ning ühiskond hindab juhendajaid ja õpetajaid kui süsteemi kestvuse alustalasid.

Valdkond on ühiskonnas hästi nähtav, seda ka laulu- ja tantsupidude vahelistel aegadel. ERRS on tugev partner kõikidele teistele osapooltele, kellest sõltub valdkonna hea käekäik, ning mõjukas eestkõneleja, kes saavutab endale püstitatud eesmärgid.

Hetkeolukord

Peamised arengueeldused

1. Rahvatants ja rahvamuusika on Eestis hinnatud ja harrastajate arv näitab jätkuvat tõusutrendi. Laulu- ja tantsupeod on populaarsemad kui kunagi varem. Statistika järgi oli rahvamuusika harrastajaid Eestis 2015. a seisuga 2062 inimest (2008. a vastav näitaja 1523), kollektiive oli 240 ja juhendajaid 318, mis on püsinud viimastel aastatel stabiilsena. Samuti näitab kasvu rahvatantsu harrastajate arv, mis oli 2015. a seisuga 22 052 inimest (2008. a vastav näitaja 18 041). Tõusnud on ka kollektiivide (1430) ja juhendajate (655) arv.

2. ERRS on tegelenud aktiivselt kollektiivide juhtide oskuste ja teadmiste arendamisega. Alates 2007. a on ERRS-il õigus omistada rahvatantsu spetsialisti kutset. Hästi toimivad mitmed koolitused ja mentorprogramm, mille eesmärk on tõsta valdkonnas tegutsevate juhendajate kompetentse.

3. Vabariigi Valitsus otsustas eraldada vahendid Kalevi staadioni renoveerimiseks, et 2019. aastal oleks 20. tantsupidu võimalik läbi viia kõikidele nõuetele vastaval väljakul. Valitsuse toetuse eeldus on Tallinna linna samaväärne panus.

4. Organisatsioonil on välja kujunenud tugev partnervõrgustik. Koostööd tehakse kõikide peamiste partneritega riigi, omavalitsuse, organisatsioonide, erasektori ja kohaliku omaalgatuse tasandil. Selts on kaasatud valdkondlikult oluliste protsesside elluviimisse, olulisimana osaleb ERRS tantsupidude protsessis tantsupeo korraldamisel. Riik on usaldanud ERRS-ile laulu- ja tantsupeo ning rahvamuusikapidude protsessis osalevate kollektiivide toetusprogrammi rakendamise.

5. ERRS kogub ja vahendab rahvatantsu ja –muusika teavet ja materjale kõigile huvilistele. Tantsu-repertuaari andmebaasis on hetkel ligi 2000 kirjet. Organisatsiooni kommunikatsioonikanalid info edastamiseks on laiahaardelised. Kodulehte külastab aastas ligi 30 000 inimest, e-posti nimekirjades edastame infot ligi 1000-le inimesele.

Suurimad väljakutsed

1. Valdkonna arengu seisukohast on oluline juhendajate ja teiste liikumises osalejate järjepidev koolitamine. Kõikidest tantsujuhtidest on erialase haridusega 39% ja 24% on läbinud erialase koolituse, kuid 37% juhtidest puudub erialane haridus või koolitused. Puudub piisavalt motiveeriv süsteem täiendkoolitusteks. Kutset antakse küll välja 2007. aastast, kuid siiani ei ole suudetud seda siduda õppekavadega ning tööandjad ei tunnusta alati omistatud kutset valikute tegemisel. Selle tulemusena on juhendajate oskused ebaühtlased, mis mõjutab ka kollektiivide taset.

2. Kindlasti vajab täpsustamist ERRS-i liikmelisuse küsimus. Kuigi ERRS on kogu valdkonda kattev esindus- ja arendusorganisatsioon, hõlmab liikmeskond täna väikest osa valdkonnas tegutsevatest. Samuti on nõrk maakondlike seltside ja liike esindavate organisatsioonide esindatus ERRS-i juhtimisel. Eesmärkide saavutamiseks peab ERRS katma olulist osa valdkonnast, samuti peab juurde tulema aktiivseid eestvedajaid, juhendajaid ja korraldajaid. Lisaks tuleb leida selge tasakaal organisatsioonis kahe peamise valdkonna – rahvamuusika ja rahvatants – vahel.

3. Eestis on küll palju rahvatantsijaid ja –muusikuid, kuid oluline on järelkasvu küsimus. Näiteks rahvamuusika harrastajate osas on juurdekasv toimunud peamiselt täiskasvanute ja eakate arvelt, laste ja noorte osas on väike langus. Üheks oluliseks väljakutseks on väljundite leidmine tantsupidude ja rahvamuusika pidude vaheliseks perioodiks.

4. Andmebaasid on küll tänasel päeval olemas, kuid need vajavad kaasajastamiseks investeringuid. Digiandmebaasid peavad olema kasutajasõbralikud ja materjalid hõlpsamini leitavad ja kättesaadavad.

5. Valdkonnas on vajadus terviklikuma tegevuste ja mõjude analüüsi järele. Kvalitatiivne ja kvantitatiivne tagasiside peab olema otsuste tegemise aluseks.

ERRS-i strateegilised eesmärgid 2021

1. ERRS on valdkonna kompetentsikeskus, mis tagab valdkonnale vajalike teadmiste kogumise ja vahendamise ning oskuste arendamise.

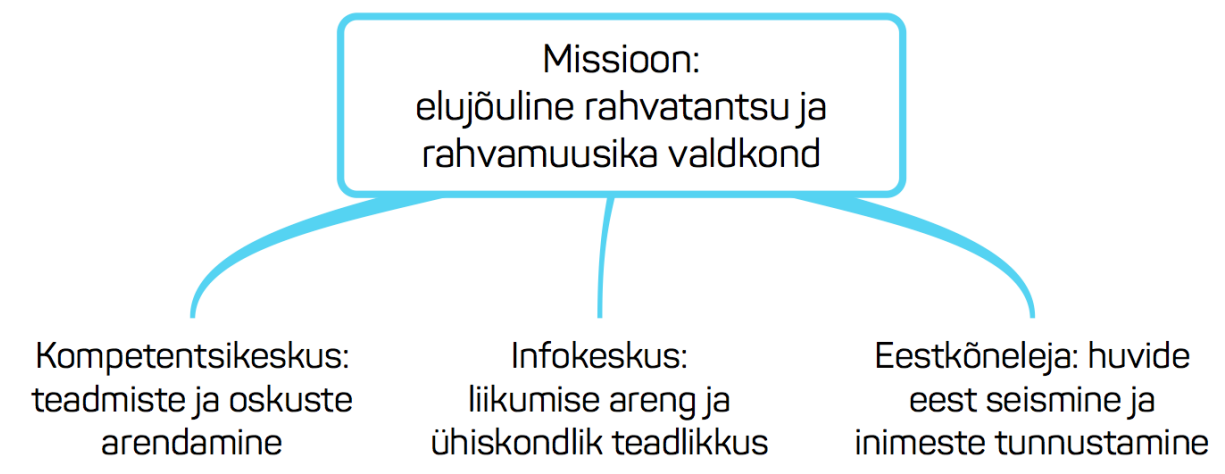
Eesmärgi saavutamist hindame selle järgi, kui palju ja millistel teemadel viime läbi koolitusi ja nõustamisi, kui suur on huvi koolitustel ja mentorprogrammis osalemise vastu ja milline on osalejate tagasiside koolituste kvaliteedile, kui palju kutseid valdkonnas omistatakse ja kuidas õnnestub kutsete omistamine siduda õppekavadega ning kui esinduslik ja tehnoloogiliselt kasutajasõbralik on meie tantsude andmebaas.

2. ERRS on valdkonna infokeskus, mille ülesanne on toetada liikumise arengut ja tõsta üldist teadlikkust rahvatantsu ja rahvamuusika osas.

Eesmärgi saavutamist hindame selle järgi, kui hästi on liikumises osalejad informeeritud peamistest valdkonda puudutavatest arengutest, kui palju ja milliseid sündmusi korraldame rahvatantsu ja rahvamuusika populariseerimiseks ka laulu- ja tantsupidude vahelisel ajal ning kuidas õnnestub meil repertuaari täiendada uue loominguga.

3. ERRS on valdkonna eestkõneleja ja liikumises osalevate inimeste tunnustaja ja innustaja.

Eesmärgi saavutamist hindame selle järgi, kuidas meil õnnestub valdkonna huvide eest seista, mil määral suudame oma tegevusse kaasata maakondlikke allorganisatsioone ja seeläbi esindada olulist osa valdkonnas tegutsejatest, kas rahvatantsu ja -muusikaga tegelejate arv jätkab tõusutrendi ning kas suudame liikumisse kaasata ja seal hoida lapsi ja noori.

Olulisemad tegevused

Alljärgnevalt on toodud olulisemad algatused ja strateegiad eesmärkide elluviimiseks.

1. ERRS on valdkonna kompetentsikeskus, mis tagab valdkonnale vajalike teadmiste kogumise ja vahendamise ning oskuste arendamise.

Tegevus	Tulemus 2021
<p>1.1. Mitmekülgse, kvaliteetse ja valdkonna vajadustele vastava koolitus ja nõustamissüsteemi arendamine. ERRS-i poolt pakutavad koolitused aitavad kaasa rahvatantsu ja rahvamuusika alaste kompetentside järjepidevale arendamisele. ERRS viib ellu mentorkoolitusi, programm lõppeb 2017. aastal, pärast seda tuleks programmi uuendada. Oluline on siduda koolitussüsteem senisest tihedamalt kutsestandardiga. ERRS teeb koostööd teiste valdkonnas koolitusi korraldavate asutuste ja organisatsioonidega, kaardistab pakutavate õppeprogrammide vastavuse kutsestandardist toodud kompetentsidele ning teeb ettepanekud õppekavade täiendamiseks. Töötame välja juhendi tantsuõpetajate soovituslikuks tasustamiseks lähtuvalt kutsest.</p>	<p>ERRS pakub ise ja vahendab oma koostööpartnerite poolt pakutavaid koolitusi, mis on hea kvaliteediga ja vastavad valdkonna vajadustele. Valdkonnas tegutsejad on motiveeritud end pidevalt täiendama, väheneb nende juhendajate arv, kes pole läbinud ühtegi koolitust. Õppekavad ja täiendkoolituste süsteem on senisest tihedamalt seotud kutsestandardiga. Valminud on ettepanekud õpetajate tasustamiseks vastavalt omistatud kutsele.</p>
<p>1.2. Rahvatantsu digitaalse andmebaasi väljaarendamine. Tegemist on integreeritud lahendusega, mille puhul talletatakse ERRS-i serverisse</p>	<p>Digitaalne andmebaas on käivitatud kogu oma funktsionaalsuses. Andmete sisestamine ja uuendamine on pidev protsess, andmebaasi näol on</p>

<p>esinduslik valik pärimus- ja autoritantse, mis on kõikidele tantsuvaldkonna professionaalidele ja juhendajatele ligipääsetav kasutajasõbraliku keskkonna kaudu. Andmebaas koosneks tantsukirjeldustest, saatemuusikast, tantsude kvaliteetsetest videonäidistest jm. Süsteem võimaldaks otsingumootori kaudu filtreerida tantse vanuseastmete, liikide, autorite jt näitajate kaudu. Andmebaas koondaks endas nii tasuta kui tasulisi teenuseid ning oleks võimalusel ühendatud teiste seotud teenusepakkujatega.</p>	<p>tegemist kõige ülevaatlikuma kogumiga rahvatantsu pärandist ja uusloomingust. Süsteemi kasutamine on lihtne ja võimaldab juurdepääsu kõikidele tantsuõpetajatele. Pakutav teenus suurendab ka täiendava omatulu teenimise võimekust.</p>
<p>1.3. Koostöövormide loomine rahvamuusika andmebaasi täiendamiseks. Erinevalt rahvatantsust on rahvamuusika kogumisega ja talletamisega tegelevaid asutusi teisigi, mistõttu ei ole ERRS-i eesmärk seda tööd dubleerida, vaid leida toimivad lahendused, kuidas omalt poolt aidata kaasa rahvamuusika kogumiseks ja talletamiseks ning kasutajasõbraliku keskkonna kaudu kättesaadavaks tegemiseks. Ennekõike näeb ERRS partnerina Eesti Pärimusmuusika Keskuse pärimusmuusika teabekogu (folk.ee/teabekogu).</p>	<p>ERRS teeb tulemuslikku koostööd partneritega, sh Eesti Pärimusmuusika Keskusega, et aidata kaasa rahvamuusika materjalide kättesaadavaks tegemisel kollektiivide juhtidele ja teistele valdkonnas tegutsevatele professionaalidele.</p>

2. ERRS on valdkonna infokeskus, mille ülesanne on toetada liikumise arengut ja tõsta üldist teadlikkust rahvatantsu ja rahvamuusika osas.

Tegevus	Tulemus 2021
<p>2.1. Valdkonna süsteemse analüüsivõimekuse tõstmine. Selleks, et ERRS kui valdkonna katusorganisatsioon saaks oma tegevuse planeerimisel ja valdkonna eest seismisel lähtuda rahvatantsu ja rahvamuusika valdkonnas ning ühiskonnas tervikuna toimuvatest muudatustest, arengutest ja trendidest, tuleb parandada võimekust neid muutusi ja trendi jälgida ja analüüsida. See tähendab paremat statistikat, ülevaadet hetkeolukorrast ja tulevikuprognose, süsteemi andmete kogumiseks ja analüüsimiseks. Analüüsivõimekus sisaldab ERRS-i sündmuste osalejate ja teenuste kasutajate tagasisidet ning tegevuste mõju ja arengukava eesmärkide täitmise hindamist. Tantsupidude järgselt läbiviidavat analüüsi tuleb tutvustada laiemale avalikkusele.</p>	<p>ERRS on rakendanud järjepidevalt ja süsteemselt põhjendatud otsuste tegemiseks vajalike algandmete kogumist ja nende põhjal järelduste tegemist. ERRS-il on olemas otsuste tegemiseks ja prioriteetide määratlemiseks adekvaatne pilt valdkonnas toimuvast. Suudetakse hinnata oma tegevuste mõju ja arengukavas toodud eesmärkide saavutamist.</p>

<p>2.2. Rahvatantsu ja rahvamuusika alase informatsiooni kogumine ja edastamine kõikidele osapooltele. ERRS arendab edasi oma peamisi kommunikatsioonikanaleid, sh kodulehte koos sündmuste kalendriga, sotsiaalmeedia-kanaleid, postiloendeid ja ERRS-i Teatajat.</p>	<p>Info valdkonnas toimuvast jõuab kõikide valdkonnast huvitatud osapoolteni. Kodulehe, sotsiaalmeedia ja teiste kanalite kasutajate ja jälgijate arv on kasvutrendis.</p>
<p>2.3. Rahvatantsu ja rahvamuusika sündmuste korraldamises osalemine ja elluviimine. ERRS osaleb 2017. aastal toimuva XII noorte tantsupeo ja rahvamuusikapeo "Mina jään" ning 2019. aastal toimuva XX üldtantsupeo korraldamises. Samuti kavandatakse teiste valdkonda populariseerivate sündmuste korraldamist, sh EV100 juubeliaastal TeateTantsu taaskorraldamist.</p>	<p>Valdkondlikult olulised suursündmused on korraldatud kõrgel tasemel. Nende sündmuste tulemusena kasvab ühiskonnas huvi rahvatantsu ja rahvamuusika vastu tervikuna.</p>
<p>2.4. Uue repertuaari loomiseks ja populariseerimiseks tingimuste loomine. ERRS korraldab uute tantsude konkursse, parimad tööd avaldatakse tantsuraamatutes. Koostöös partneritega innustab ERRS ka uute rahvamuusika töötluste kogumist ja esitlemist.</p>	<p>Tänu uue repertuaari konkurssidele luuakse autoritele võimalus oma loomingut tutvustamiseks.</p>
<p>2.5. Riiklike toetuste vahendamine valdkonnas tegutsejatele. ERRS viib ellu riiklikke programme toetuste jagamiseks, sh otsetoetus, arendusstipendium ja õpestipendium. Toetussüsteemi elluviimine toimub ELTSA registri põhiselt.</p>	<p>Riiklike toetuste kaudu tagatakse rahvatantsu- ja rahvamuusika-liikumise kestlikkus ja areng ning ettevalmistus tantsupidudeks ja rahvamuusikapidudeks.</p>

3. ERRS on valdkonna eestkõneleja ja liikumises osalevate inimeste tunnustaja ja innustaja.

Tegevus	Tulemus 2021
<p>3.1. ERRS-i liikmelisuse süsteemi kaasajastamine, et vastata paremini kogu valdkonna eestkõnelejaks olemise staatusele. ERRS tegutseb kogu valdkonna arendamiseks, mitte pelgalt oma liikmete esindamiseks. Seetõttu ei ole ERRS-i eesmärk suurendada järgmisel perioodil mitte üksikliikmete või kollektiivide arvu liikmete hulgas, vaid kaasata oma tegevusse senisest enam maakondlikke ja liigipõhiseid organisatsioone, kes omakorda esindavad maakondades tegutsevaid rahvatantsijaid ja –muusikuid. Seal, kus maakondlikke allorganisatsioone hetkel ei ole või ei ole need aktiivsed,</p>	<p>ERRS koondab organisatsioonidest liikmete kaudu suuremat osa valdkonnas tegutsejatest ning on oma liikmete kaudu esindatud kõikides Eesti piirkondades. Tänu liikmelisuse struktuuri muutusele jõuab info ERRS-i tegevuse kohta laiema auditooriumini.</p>

<p>töötab ERRS selle nimel, et aidata kaasa kohaliku tasandi seltside tekkele.</p>	
<p>3.2. ERRS-i juurde valdkonna koostöökogu moodustamine. Suurema osa arengukavas toodud eesmärkide elluviimiseks peab ERRS tegema koostööd paljude teiste partneritega, sh riigiga, kohalike omavalitsustega, asutustega (sh ELTSA, Rahvakultuuri Keskus), maakondlike ühenduste ja teiste keskseltsidega, valdkondlike MTÜ-dega, mäluasutustega, ülikoolide ja teiste õppeasutusega, jt. Koostöökogu on teatud regulaarsusega kogunev kohtumine, kus osapooled saavad jagada informatsiooni ning koordineerida ühistegevusi, samuti võimaldab see senisest paremini kujundada ühised seisukohti valdkonna arendamisel.</p>	<p>ERRS koordineerib oma tegevusi teiste osapooltega, kes kõik panustavad ühel või teisel viisil valdkonna arengusse. Suureneb ühiste algatuste ja koostööprojektide hulk ning üheskoos suudetakse viia ellu arengukavas püstitatud eesmärged.</p>
<p>3.3. Valdkonnas tegutsejate tunnustamine ja laiemalt ühiskonnas tutvustamine. Tunnustamise eesmärk on märgata rahvatantsu ja rahvamuusikaga tegutsejaid ning pöörata suuremat tähelepanu nii juhendajatele, kollektiividele, korraldajatele jt.</p>	<p>Valdkonnas tegutsejaid hinnatakse ja märgatakse, nende tegevus on oluline mitte ainult ERRS-ile, vaid kogu valdkonna arengule.</p>
<p>3.4. Riiklikult ja valdkondlikult olulistest protsessides osalemine ja valdkonna huvide eest seismine. ERRS panustab oma esindajate kaudu valdkonda mõjutavate protsesside kujundamisse. Osaleme Kalevi staadioni renoveerimist puudutavates tegevustes. Oleme koostööpartneriks ministeeriumidele, asutustele ja teistele uute poliitikate, programmide ja algatuste väljatöötamisel.</p>	<p>ERRS räägib kaasa kõikides nendes küsimustes, mis mõjutavad rahvatantsu ja rahvamuusika valdkonna head käekäiku.</p>